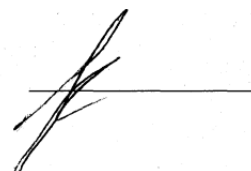

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри
проф. Олена КВАС

Силабус з навчальної дисципліни

«Педагогіка вищої школи»,

що викладається в межах

ОПШ «Прикладна фізика та наноматеріали»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 105 Прикладна фізика та наноматеріали

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Педагогіка вищої школи
Адреса ви дисципліни	вул. Туган-Барановського,7, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, спеціальність 105 Прикладна фізика та наноматеріали
Викладачі дисципліни	доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, канд. пед. наук, доцент Мищишин Ірина Ярославівна
Контактна інформація викладачів	iryna.myshchyslyn@lnu.edu.ua https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/myschyslyn-i-ya
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	середа, 12:00–13:00 год. В очному та он-лайн режимі за допомогою Skype, Teams, Zoom або подібних ресурсів. Для погодження часу додаткових он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/pedahohika-vyschoji-shkoly-8
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Педагогіка вищої школи» є нормативною дисципліною зі спеціальності 105 Прикладна фізика та наноматеріали для освітньо-професійної програми магістра, яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	<p>Курс розроблений для студентів ОПП Прикладна фізика та наноматеріали другого (магістерського) рівня фізичного факультету, спеціальності 105 Прикладна фізика та наноматеріали. Викладання курсу спрямоване на набуття студентами ґрунтовних знань та умінь, необхідних для організації продуктивної педагогічної взаємодії викладача і студентів в умовах закладу вищої освіти. У курсі представлено огляд теоретичних основ педагогіки вищої школи та створено умови для набуття студентами практичних умінь організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, формування стратегії розвитку викладацької майстерності. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасний простір вищої освіти. 2. Дидактика вищої школи. 3. Психолого-педагогічна взаємодія викладача і студента. <p>У першому модулі розглянуто еволюцію розвитку систем вищої освіти в світовому та вітчизняному контексті, тенденції сучасних реформувань і викликів освітнього простору вищої освіти, питання наукометрії, рейтингування вищих закладів освіти. У другому модулі зосереджено увагу на аналізі дидактичних підходів, методів, форм, прийомів, принципів, які застосовують в освітньому процесі сучасних закладів вищої освіти. Конкретизовано специфіку здійснення контролю успішності студентів, умов формування навчальної мотивації, стимулювання самостійної роботи та наукової діяльності. У третьому модулі означено умови та прийоми налагодження продуктивної психолого-педагогічної взаємодії викладача зі студентами, засади успішної комунікації, шляхи формування психологічно комфортного середовища студентської групи, напрями роботи її наставника. Акцентовано увагу на феномені розвитку педагогічної майстерності викладача вищої школи, а також можливих деструктивних явищах в його професійному становленні.</p>

<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни "Педагогіка вищої школи" є вироблення студентами особистісної концепції педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, що є основою педагогічних знань та умінь. Основними завданнями вивчення дисципліни " Педагогіка вищої школи " є:</p> <ul style="list-style-type: none"> формування у студентів знань головних положень сучасної філософії освіти; формування знань, умінь та навиків організації освітнього процесу у вищій школі; набуття студентами умінь аналізу освітніх ситуацій у вищій школі та прийняття педагогічно доцільних рішень; формування у студентів особистісного ставлення до гуманістичних цінностей викладача вищої школи та концептуального бачення власної викладацької діяльності.
<p>Література для вивчення дисципліни курсу</p>	<p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дидактика вищої школи: навч. посібник / О. О. Біляковська, І.Я. Мишишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 2. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.В.Барановська. – К.: НАУ, 2015. – 240 с. 3. «Педагогіка вищої школи». Навчальний посібник. / Уклад. А.В. Лисенко – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 102с. http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/5297/1/posibnukfinalredaktor.pdf 4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 472 с. 5. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. – Д.: Акцент ПП, 2014. – 416 с. 6. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf 7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Київ: Академвидав, 2018. 456 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник. Київ : Ліра-К, 2018. 484 с. 9. Закон України «Про вищу освіту» http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakonukrayiny-pro-vyschu-osvitu 10. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с. 11. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с. 12. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с. 13. Європейський простір вищої освіти: параметри якості та експертизи: навчальний посібник / Укладачі: Батечко Н. Г., Бульвінська О. І., Локшина О. І., Мосьпан Н. В., Проценко О. Б., Сисоєва С. О., Соко-

	<p>лова І. В.; За ред. Сисоєвої С. О. Київ, 2020. 152с. URL:https://www.researchgate.net/publication/347524438_Evropejskij_prostir_visoi_osviti_parametri_akosti_ta_ekspertiz</p> <p>14. Мищишин І. Я. Професійне вигорання менеджерів освітньої сфери: аналіз причин виникнення, шляхів запобігання й подолання. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Випуск 34, Львів, 2019. – С. 163 – 170.</p> <p>15. Мищишин І.Я. Студент як суб'єкт педагогічної взаємодії у вищій школі. Навч.-метод. матеріали до вивчення теми “Суб'єкти педагогічної взаємодії у вищій школі” з курсу “Педагогіка вищої школи”. Львів, 2007. 56 с.</p> <p>16. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	120 годин, з яких 32 години аудиторних занять. З них 16 години - лекцій, 16 годин - практичних занять та 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення курсу студенти зможуть досягти таких результатів:</p> <p>Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері прикладної фізики та наноматеріалів та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p><i>Курс забезпечує формування таких загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК):</i></p> <p>ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК 7. Здатність організовувати освітній процес з дотриманням норм і правил академічної доброчесності, аналізувати, оцінювати і корегувати діяльність його суб'єктів.</p> <p>Програмні результати навчання</p> <p>ПРН 6. Коректно формулювати професійні висновки, апробувати їх та доносити до аудиторії різного фахового рівня, використовуючи сучасні методики наукової та технічної комунікації українською та іноземними мовами.</p> <p>ПРН 9. Розробляти та викладати фізичні навчальні дисципліни в закладах вищої освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики, здійснювати необхідну консультативну методичну підтримку здобувачів освіти з дотриманням норм і правил академічної доброчесності.</p>
Ключові слова	Педагогіка вищої школи, заклад вищої освіти, система вищої освіти, освітній процес у закладі вищої освіти, дидактика вищої школи, освітній простір закладу вищої освіти, викладач закладу вищої освіти.
Формат курсу	очний

Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру, за результатами поточної успішності.
Пререквізити	Психологія, педагогіка, філософія, історія.
Навчальні методи та техніки, які будуть використані під час викладання	лекції, мультимедійні презентації, ілюстрування, демонстрування, дискусія, пояснення, евристична бесіда, стимулювання пізнавального інтересу, мотивування, розв'язування педагогічних задач і ситуацій, інтерактивні методи, робота в групах, методи контролю і самоконтролю: тестування, усне і письмове опитування, письмове виконання завдань для самостійної роботи
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер із програмним забезпеченням, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> робота на практично-семінарських заняттях; максимальна кількість – 48 балів; 48% семестрової оцінки; контрольні заміри (модульні контрольні роботи): максимальна кількість – 40 балів; 40% семестрової оцінки; завдання для самостійної роботи – 12 балів; 12% семестрової оцінки (2 роботи по 6 балів). <p>Робота на семінарських заняттях 48 балів (передбачено 8 занять, на одному занятті максимально студент може отримати 6 балів). Модульні контрольні роботи - дві по 20 балів.</p> <p>Критерії оцінювання усних відповідей:</p> <p>6б. – відповідь вирізняється повнотою, системністю й конкретністю розуміння, студент виявляє власне ставлення й готовність до творчого застосування наукового матеріалу. 5б. – змістовна, логічна відповідь, наявність аргументованих суджень, власних прикладів. 4б. – змістовна логічна відповідь, студент виявляє розуміння тематичних положень й зв'язків між ними, наводить типові приклади, допускає не суттєві помилки. 3б. – студент демонструє розуміння основних теоретичних положень, допускає помилки, відчуває труднощі в пошуку прикладів чи аргументів. 2б. – студент виявляє неточності у розумінні основних положень, відповідь носить фрагментарний характер. 1б – студент володіє фрагментарними уявленнями щодо основних положень теми.</p> <p><i>завдань для самостійної роботи:</i> 0-3 б. – змістовність, логічність, аргументованість представлених міркувань, наявність авторських суджень; 0-3 б. - повнота висвітлення питання.</p> <p><i>тестових завдань у проміжному, підсумковому контролі</i> 1 або 2 бали визначено відповідно до типу завдань.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за роботу на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролю, (тестуванні). При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>

	Забороняється плагіат, пропуски навчальних занять без поважних причин. Письмове виконання завдань для самостійної роботи передбачене у межах практично-семінарських занять, що унеможливує порушення норм академічної етики. За умови виконання письмових робіт в позааудиторний час їх автентичність перевіряється на плагіат відповідним програмним ресурсом.
Опитування	Анкетування з метою оцінювання якості курсу буде здійснено після завершення курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Педагогіка вищої школи»

№ п/п	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Література	Завдання	Термін виконання
1. . Сучасний простір вищої освіти					
1	Тема 1. Становлення вищої школи в Україні та за кордоном.	Лекції – 2 год, семінар. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	3, 4, 5, 7, 10,11	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати рекомендовану літературу, • засвоїти основні поняття теми: «система вищої освіти», освітня політика, освітній простір, • з'ясувати тенденції становлення та розвитку вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах, з'ясувати історичні передумови, • визначити стратегічні завдання вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства, • проаналізувати ідею «смерті університетів», обґрунтувати своє бачення перспектив вищої освіти. 	2 тижні
2	Тема 2. Реформаційні процеси у вищій школі України та зарубіжних країн.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	4, 6, 7, 9, 13, 16	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати рекомендовану літературу, • засвоїти основні поняття теми «освітня реформа», «стратегії освітніх змін». • опрацювати Закон України Про вищу освіту, визначити ключові характеристики • проаналізувати стратегії реформування вищої освіти в закордонних країнах, окреслити спільні та відмінні риси, • порівняти тенденції реформування систем вищої освіти України та зарубіжної країни, • визначити перспективи розвитку вищої освіти в Україні. 	2 тижні

2. Дидактика вищої школи.

3	Тема 3. Дидактичний процес у вищій школі.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	1, 4, 7, 10,11,12	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати рекомендовану літературу, • засвоїти базові питання дидактики вищої школи; •проаналізувати зміст освіти своєї спеціальності, виділити цикли фундаментальних, суспільно-гуманітарних, професійно-орієнтованих та дисциплін спеціалізації. •оформити власний перелік дисциплін базового та вибіркового компонентів своєї спеціальності, кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр. •проаналізувати основні чинники формування змісту освіти сучасної вищої школи. 	2 тижні
4	Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	1, 4, 7, 10,11,12	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати рекомендовану літературу, • простежити еволюцію розвитку різних форм організації навчання у вищій школі; •описати зарубіжний досвід використання різних форм організації навчання у вищій школі, • проаналізувати прогресивний закордонний досвід організації та контролю самостійної роботи студентів. • підготувати план-конспект лекції та семінарського заняття із своєї спеціальності (зразки) https://bit.ly/2ZJN1Hh, https://bit.ly/35JSOSd/. • розробити схему організації та проведення навчального заняття (екскурсії, конференції, ділової гри та ін.) за спеціальністю. 	2 тижні
5	Тема 5. Інноваційні підходи до організації навчання у вищій школі	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	1, 4, 7, 10,11,12	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати рекомендовану літературу, •описати зарубіжний досвід використання різних форм організації навчання у вищій школі, •описати сучасні освітні 	

				<p>інновації у вищій школі;</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснити принципи побудови он-лайн освітніх платформ, • описати систему мікронавчання, адаптивного навчання в умовах вищої школи, • запропонувати шляхи вдосконалення дидактичного процесу в просторі вищої освіти. 	
3. Психолого-педагогічна взаємодія викладача і студента.					
6	Тема 6. Студент як суб'єкт педагогічної взаємодії у вищій школі.	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	2, 4, 5, 7, 15	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати рекомендовану літературу, • засвоїти основні питання теми: психологічні особливості, вікова періодизація, вікові кризи, ідентичність. • проаналізувати чинники й типи ідентичності, характерні для студентського віку • описати своє бачення власного статусу ідентичності й можливості його врахування для побудови успішної стратегії здобуття освіти, • описати особливості перебігу процесу професійного самовизначення та криз ідентичності в юнацькому віці, спираючись на власний досвід. 	2 тижні
7	Тема 7. Виховний процес у вищій школі. Виховне середовище студентської групи	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	3, 4, 7, 10,11	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати рекомендовану літературу, • засвоїти основні питання теми: виховний процес у просторі закладу вищої освіти, студентська група як виховне середовище, типи груп, характеристики групи; • проаналізувати теорії розвитку лідерства, визначити умови розвитку лідера студентської групи, • охарактеризувати основні етапи формування колективу студентської групи, визначити способи впливу та роль наставника.. • визначити шляхи та механізми ефективного впливу 	2 тижні

				на студентську спільноту, роль студентських організацій, органів самоврядування.	
8	Тема 8. Педагогічна майстерність і професійне вигоряння викладача вищої школи	Лекції – 2 год, практ. заняття – 2 год, сам. роб. – 11 год	2, 4, 7, 8, 14	<ul style="list-style-type: none"> •опрацювати рекомендовану літературу, •засвоїти основні питання теми: педагогічна майстерність, критерії педагогічної майстерності, професійні кризи, професійні деструкції, професійне вигоряння •описати основні складові педагогічної майстерності викладача вищої школи, •визначити портрет викладача-майстра, апелюючи до власного досвіду, •з'ясувати правила налагодження ефективної комунікативної взаємодії викладача із студентами, •простежити передумови виникнення професійних деструкцій у викладача вищої школи, •проаналізувати суть явища професійного вигоряння, спираючись на власний досвід, вказавши основні форми його прояву, запропонувати умови запобігання. 	2 тижні